

نام های ماندگار

نگاهی بر پیشینه اسامی و القاب زیبا و ماندگار

www.ketab.ir

مؤلف: علی صادقی نیا

۹۶۴۵۵۱۶۰۳۹

سروشنامه	صادقی‌نیا، علی، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور	نام‌های ماندگار : نگاهی بر پیشینه اسامی و القاب زیبا و ماندگار / مولف علی صادقی‌نیا.
مشخصات نشر	قم: نشر هدی، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	۲۰۸ ص: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	۷۵۰۰۰ ریال: ۳-۵۲-۶۵۷۴-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
موضوع	نام‌های اسلامی
موضوع	نام‌های ایرانی
موضوع	لقب‌ها
رده‌بندی کنگره	CS ۲۹۷/ص ۲ ۱۳۹۲
رده‌بندی دیوینی	۹۲۹/۴-۹۷۶۷۱
شماره کتابشناسی ملی	۳۳۳۵۵۵۰

نام‌های ماندگار نگاهی بر پیشینه اسامی و القاب زیبا و ماندگار

مؤلف: علی صادقی‌نیا
 ناشر: هدی
 چاپ: سبحان
 نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۲
 قیمت: ۷۵۰۰ تومان
 شابک: ۳-۵۲-۶۵۷۴-۶۰۰-۹۷۸
 تیراژ: ۱۰۰۰
 صفحه‌آرا و طرح جلد: محمدرضا مؤیدی ۰۹۱۹۵۱۹۷۹۱۹
 مجری طرح: مؤسسه فرهنگی هنری تبلور اندیشه علوی

ناشر: قم، ۴۵ متری ۱۵ خرداد، ۱۸ متری سوم خرداد، کوچه ۱، پلاک ۴۵-

همراه: ۰۹۱۲۵۵۱۴۰۳۹

Email : hodanashr1383@gmail.com

Email : Sadeghinia1@yahoo.com

فصل اول: کلیات و مفاهیم

۱. مفهوم شناسی

۲. نامگذاری، سنتی الهی

۳. نامگذاری، سنتی اجتماعی

۴. جایگاه اسماء و القاب نیکو در اسلام

فصل دوم: مروری بر روایات باب نامگذاری

مجموعه اول از روایات

مجموعه دوم از روایات

۱. مصادیقی از نام‌های نیکو

۲. مصادیقی از نام‌های غیر نیکو شده

فصل سوم: اسماء و القاب بر گردن گان و اولیای الهی

۱. انبیای الهی در قرآن

۱-۱. حضرت آدم علیه السلام

۱-۲. حضرت ادریس علیه السلام

۱-۳. حضرت نوح علیه السلام

۱-۴. حضرت هود علیه السلام

۱-۵. حضرت صالح علیه السلام

۱-۶. حضرت ابراهیم علیه السلام

۱-۷. حضرت لوط علیه السلام

۱-۸. حضرت اسماعیل علیه السلام

۱-۹. حضرت اسحاق علیه السلام

۱-۱۰. حضرت یعقوب علیه السلام

٥١	١١-١. حضرت يوسف عليه السلام
٥٢	١٢-١. حضرت أيوب عليه السلام
٥٢	١٣-١. حضرت شعيب عليه السلام
٥٢	١٤-١. حضرت موسى عليه السلام
٥٣	١٥-١. حضرت هارون عليه السلام
٥٤	١٦-١. حضرت إلياس عليه السلام
٥٤	١٧-١. حضرت داود عليه السلام
٥٤	١٨-١. حضرت سليمان عليه السلام
٥٤	١٩-١. حضرت إسماعيل عليه السلام
٥٥	٢٠-١. حضرت إدريس عليه السلام
٥٥	٢١-١. حضرت يحيى عليه السلام
٥٥	٢٢-١. حضرت عيسى عليه السلام
٥٦	٢٣-١. حضرت ذوالقرنين عليه السلام
٥٨	٢٤-١. حضرت خاتم محمد مصطفى عليه السلام
٦٥	٢. أئمة الطهارات عليهم السلام
٧٠	٢-١. حضرت علي عليه السلام
٨٤	٢-٢. امام حسن عليه السلام
٨٧	٢-٣. امام حسين عليه السلام
٨٩	٢-٤. امام علي بن حسين عليه السلام
٩١	٢-٥. امام محمد بن علي عليه السلام
٩٣	٢-٦. امام جعفر بن محمد عليه السلام
٩٥	٢-٧. امام موسى بن جعفر عليه السلام

۸-۲. امام علی بن موسی علیه السلام

۹۶

۹-۲. امام محمد بن علی علیه السلام

۹۹

۱۰-۲. امام علی بن محمد علیه السلام

۱۰۰

۱۱-۲. امام حسن بن علی علیه السلام

۱۰۱

۱۲-۲. امام مهدی علیه السلام

۱۰۲

۳. یانوان برگزیده

۱۱۲

۱-۳. حضرت خدیجه علیها السلام

۱۱۲

۲-۳. حضرت فاطمه علیها السلام

۱۱۴

۳-۳. حضرت مریم علیها السلام

۱۲۱

۴-۳. حضرت آسیه علیها السلام

۱۲۲

فصل چهارم:

۱۲۵

اسماء و القاب و فضائل مادران از فرزندان ائمه هدی علیهم السلام

۱۲۵

۱. مادران ائمه اطهار علیهم السلام

۱۳۶

۱-۱. فاطمه بنت اسد

۱۳۶

۲-۱. شهربانو [مادر امام سجاد علیه السلام]

۱۳۷

۳-۱. فاطمه [مادر امام باقر علیه السلام]

۱۳۷

۴-۱. فاطمه [مادر امام صادق علیه السلام]

۱۳۷

۵-۱. حمیده [مادر امام کاظم علیه السلام]

۱۳۸

۶-۱. نجمه [مادر امام رضا علیه السلام]

۱۳۸

۷-۱. سبیکه [مادر امام جواد علیه السلام]

۱۳۸

۸-۱. سمانه [مادر امام هادی علیه السلام]

۱۳۹

۹-۱. حدیثه [مادر امام حسن عسکری علیه السلام]

۱۳۹

۱۰-۱. نرجس [مادر امام مهدی علیه السلام]

۱۳۰

۱۳۱ ۲. فرزندان بلا فصل ائمه اطهار علیهم السلام

۱۳۱ ۲-۱. نام فرزندان ائمه در یک نگاه

۱۳۳ ۲-۲. فرزندان دختر

۱۳۳ ۲-۲-۱. زینب

۱۳۶ ۲-۲-۲. ام کلثوم

۱۳۶ ۲-۲-۳. فاطمه

۱۳۷ ۲-۲-۴. سکینه

۱۳۷ ۲-۲-۵. رقیه

۱۳۷ ۲-۲-۶. فاطمه کبری

۱۳۹ ۲-۲-۷. حکیمه

۱۴۰ ۲-۳. فرزندان پسر

۱۴۰ ۲-۳-۱. موسی

۱۴۰ ۲-۳-۲. ابوالفضل العباس

۱۴۲ ۲-۳-۳. علی اکبر

۱۴۲ ۲-۳-۴. علی اصغر

۱۴۳ ۲-۳-۵. قاسم بن الحسن

۱۴۳ ۲-۳-۶. زید بن علی

۱۴۴ ۲-۳-۷. علی بن جعفر

۱۴۴ ۲-۳-۸. احمد بن موسی

۱۴۵ ۲-۳-۹. موسی مبرقع

۱۴۷ فصل پنجم: اسماء و القاب و نکاتی از زندگانی برخی از اصحاب و پیروان

۱۴۸ ۱. مردان و الامقام

۱۴۸ ۱-۱. سلمان فارسی

۱۴۹ ۱-۲. ابوذر غفاری

۱۵۰ ۱-۳. عمار بن یاسر

- ۱۵۰ ۴-۱. مقداد
- ۱۵۲ ۵-۱. جابر بن عبدالله انصاری
- ۱۵۲ ۶-۱. اویس قرنی
- ۱۵۵ ۷-۱. حجر بن عدی
- ۱۵۶ ۸-۱. میثم تمار
- ۱۵۸ ۹-۱. کمیل بن زیاد
- ۱۵۹ ۱۰-۱. رشید هجری
- ۱۶۰ ۱۱-۱. مسلم بن عقیل
- ۱۶۱ ۱۲-۱. انس بن حارث
- ۱۶۱ ۱۳-۱. حبیب بن مظاهر
- ۱۶۲ ۱۴-۱. محمد بن مسلم
- ۱۶۲ ۱۵-۱. زرارة بن عقیل
- ۱۶۲ ۱۶-۱. ابوبصیر
- ۱۶۲ ۱۷-۱. بُرید بن معاویة عجلی
- ۱۶۳ ۱۸-۱. هشام بن حکم
- ۱۶۳ ۱۹-۱. جابر بن حیان
- ۱۶۳ ۲۰-۱. علی بن یقطین
- ۱۶۴ ۲۱-۱. عبدالعظیم حسنی
- ۱۶۵ ۲۲-۱. فضل بن شاذان
- ۱۶۵ ۲۳-۱. علی بن ابراهیم بن هاشم قمی
- ۱۶۶ ۲۴-۱. ابوسهل اسماعیل بن علی نوبختی
- ۱۶۶ ۲۵-۱. احمد بن اسحاق بن عبدالله اشعری قمی
- ۱۶۷ ۲۶-۱. علی بن حسین بن موسی بن بابویه قمی
- ۱۶۸ ۲۷-۱. ابو عمرو عثمان بن سعید غمری
- ۱۶۸ ۲۸-۱. ابو جعفر محمد بن عثمان بن سعید غمری
- ۱۶۸ ۲۹-۱. ابوالقاسم حسین بن روح نوبختی

۱۶۸	۱-۳۰. ابوالحسن علی بن محمد سمری
۱۷۰	۲. زنان و الامقام
۱۷۰	۱-۲. سمیه
۱۷۰	۲-۲. اسماء
۱۷۱	۳-۲. فضّه
۱۷۲	۴-۲. ام سلمه
۱۷۲	۵-۲. ام البنین
۱۷۳	۶-۲. ام وهب
۱۷۵	فصل ششم: معرفی برخی اسماء و القاب رایج در نامگذاری
۱۷۶	۱. اسماء و القاب زنانی
۱۷۶	۱-۱. نام‌هایی برای پسران
۱۸۱	۱-۲. نام‌هایی برای دختران
۱۸۳	۲. اسماء و القاب ترکیبی
۱۸۳	۱-۲. اسماء و القاب ترکیبی با لفظ جلاله
۱۸۵	۲-۲. اسماء و القاب ترکیبی کلمه عبد یا اسماء و صفات خداوند
۱۸۷	۳-۲. اسماء و القاب ترکیبی با کلمه «الدین»
۱۹۱	۳. اسماء و القاب ایرانی و ملی
۱۹۱	۱-۳. نام‌هایی برای پسران
۱۹۵	۲-۳. نام‌هایی برای دختران
۱۹۹	منابع

مقدمه

سنت نامگذاری سنتی اجتماعی و دینی است که از آغاز خلقت مورد توجه افراد بشر بوده است؛ انسان‌ها در دوران حیات و پس از مرگ به نام‌هایشان شناخته می‌شوند و اعتبار می‌یابند.

اسلام با عنایت به آثار ماندگار نام‌ها در افراد و نقش تربیتی نام نیکو پیروان خود را به تأمل در این باره و انتخاب نام‌های شایسته سفارش نموده است. پیامبر اسلام ﷺ در روایتی یکی از حقوق مسلمی که فرزندان به پدر و مادر دارند را انتخاب نامی خوب برای ایشان بیان فرموده است.^۱ بدون تردید، در یک جامعه اسلامی، نام‌هایی مصداق نام‌های نیکو است که از فرهنگ دینی و ملی آن جامعه الهام گرفته باشد. بر این اساس، از آنجا که توجه به معانی و پیشینه نام‌ها می‌تواند ما را در انتخاب نامی نیکو مناسب یاری کند، در این نوشتار، به معرفی شخصیت‌های بزرگ دینی و اسلامی با تأکید بر اسماء و القاب زیبای ایشان و نیز به ذکر نام‌هایی که یادآور تاریخ و مذهب و فرهنگ ایرانی و ملی ماست پرداخته شده است، تا خوانندگان از این رهگذر با نام‌های آشنا شوند که کاربرد فراوان آنها، بی‌شک، در راستای حفظ و حراست از هویت ملی و اسلامی ما خواهد بود.

این مجموعه در شش فصل تنظیم شده است:

فصل اول: در تعاریف و کلیات

فصل دوم: در باب روایات نامگذاری

۱. وسائل الشیعه، ج ۲۱، ص ۲۸۲.

فصل سوم: پیرامون اسماء و القاب اولیا و برگزیدگان الهی

فصل چهارم: درباره اسماء و القاب و فضائل مادران و برخی از فرزندان

بلافصل و معروف ائمه هدی علیهم السلام

فصل پنجم: در معرفی اسماء، القاب و نکاتی از زندگانی اصحاب و پیروان

معصومین علیهم السلام

فصل ششم: در معرفی برخی از اسماء و القاب رایج در نامگذاری

www.ketab.ir